

HRY IX. OLYMPIÁDY: AMSTERDAM 1928

- KRAJINA: Holandsko
- TERMÍN: 17. 5. – 12. 8. 1928
- ÚČAŠŤ: 3014 športovcov (2724 mužov, 290 žien) a 46 NOV, súťažili v 109 disciplínach 14 športov.
 - ÚČAŠŤ Z ČSR A ZO SLOVENSKA: 69 športovcov z ČSR (68 + 1), 3 zo Slovenska (3 + 0), ani jeden sa neumiestnil v prvej šestke.
 - NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY: 1. USA 397,5 (22-18-16), 2. Nemecko 242,5 (10-7-14), 3. Francúzsko 160,5 (6-10-5), 4. Švédsko 160 (7-6-12), 5. Fínsko 152 (8-8-9), ... 12. ČSR 64,5 (2-5-2).
 - NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ: Georges Miez (Švaj., športová gymnastika) 3-1-0, Lucien Gaudin (Fr., šerm) 2-2-0, Hermann Hänggi (Švaj., športová gymnastika) 2-1-1, Eugen Mack (Švaj., športová gymnastika) 2-0-1.

ako prvý v histórii zaregistrovali autorské práva k olympijskému emblému a k rôznym výrazom, týkajúcim sa olympijského hnutia, čo bol v olympijskom marketingu ďalší krok vpred.

Najväčšiu výpravu po prvý raz v olympijskej histórii nemala usporiadateľská krajina, ale USA. Američania opätovne dominovali aj v hodnotení krajín, či už bodovom, alebo medailovom. Po nútenej šesťnásťročnej prestávke sa objavili

V holandskom Amsterdame na Hrách IX. olympiády v roku 1928 premiérovovo zahorel na Olympijskom štadióne symbolický olympijský oheň. Zhasol až počas záverečného ceremoniálu. Krajiny na slávnostnom defilé prvý raz viedlo Grécko, ako kolíska olympijských hier. Ustálil sa program disciplín v rámci väčšiny jednotlivých športov. Napriek tomu, že organizátori čelili v príprave OH značným problémom, spôsobeným vládnyim nezájumom i útokmi cirkvi proti „pohanskému“ charakteru olympijských hier, s pomocou celonárodnej zbierky sa im podarilo postaviť kvalitné športoviská a hry usporiadať na vysokej úrovni.

Amsterdamský olympijský štadión (na fotografii) upútal svojou konštrukciou. Bola dielom domáceho architekta Jana Wilsa, ktorý za ňu získal zlatú medailu v umeleckých súťažiach olympiády. Organizátori OH 1928 si

pod piatimi kruhmi objavili aj športovci z Nemecka, ktorí mali druhú najúspešnejšiu výpravu na OH 1928. Práve ich reprezentantka Lina Radkeová-Batschauerová vyhrala beh na 800 m, okolo ktorého bol značný rozruch.

V Amsterdame MOV prvý raz povolil štart žien v atletike. Kým bol na čele MOV Pierre de Coubertin (z účasti na OH 1928 sa ospravedlnil pre chorobu, na čele tejto organizácie vtedy už stál Belgičan Henri de Baillet-Latour), nechcel to pripustiť ani za nič - vzhľadom na fyzickú náročnosť tohto športového odvetvia. Vyčerpanie bežkyň na 800 m, ktoré v cieľi padali na zem od únavy, akoby dávalo za pravdu týmto obavám. Pod dojmom negatívnej skúsenosti MOV potom umožnil štart žien na stredných tratiach až počnúc OH 1960.

Fínsky bežecký vytrvalec Paavo Nurmi rozšíril v Amsterdame svoju zbierku cenných kovov na dvanásť medailí. S medailovou bilanciou 9 – 3 – 0 bol ešte dlho, 36 rokov, na čele rebríčka najúspešnejších olympionikov všetkých čias. Medailovo najbohatšie zbierky na OH 1928 však nazbierali švajčiarski gymnasti na čele s Georgesom Miezom (na fotografii).

Podobne ako v Paríži 1924 mal vysokú

úroveň futbalový turnaj. Zlato v ňom obhájili Urugvajci (na fotografii ich mužstvo).

V tom čase mali najlepší tím na svete, čo potvrdili aj víťazstvom na premiérových majstrovstvách sveta

v roku 1930 na domácej pôde. Ich dvojnásobní olympijskí víťazi Andrade, Mazali, Nasazzi, Cea, Arispe, alebo Scarone, patrili vtedy medzi najlepších svetových hráčov vôbec.

V Amsterdame štartovali vo výprave ČSR traja Slováci. Jedným z nich bol aj najrýchlejší plavec u Česko-Slovensku v medzivojnovom období Pavol Steiner, ktorý dokonca na ME 1931 získal na 100 m voľným spôsobom bronz. Na OH však štartoval ako vodný pólista. Náš vodnopólový tím, v ktorom zo Slovákov hral ešte aj Michal Schmuck, sa s turnajom rozlúčil hneď v prvom zápase po prehre s Anglickom. Podstatne úspešnejší boli českí športovci. Dvaja z nich sa dokonca mohli pochváliť olympijským víťazstvom – gymnasta Ladislav Vácha na bradlách a jazdec František Ventura vo Veľkej cene národov v skoku jednotlivcov.

Vo výprave Maďarska štartovali štyria športovci, narodení na území dnešného Slovenska, piaty bol náhradníkom. Rodák zo Spišskej Novej Vsi Béla Szepes (Vojtech Strauch) získal striebro v hode oštepom. Géza Stigriz (Tarródy) bol členom štvrtej maďarskej štafety na 4x200 m voľným spôsobom a Margit Kövessy členkou družstva maďarských gymnastiek, ktoré takisto obsadilo štvrté miesto. Rodáčka z Banskej Štiavnice bola vôbec prvou olympioničkou v histórii, pochádzajúcou zo Slovenska.

LUBOMÍR SOUČEK